

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrărea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47,

Corespondențe sunt a se adresa la:

Redacția „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refuză. — Articulele nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul cu litere garmon — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Dincoace și dincolo de Laita.

Sibiu, 14 Martie.

În anii dinainte de începutul eriei dualismului, dacă ne mai aducem bine aminte, într-o foaie umoristică nemăscău apărut două ilustrații, care reprezentau un obiect. Un păcuruar se silia (în ilustrația dintâi), a cărui strungă, oile înse nu vreau să intre. În ilustrația a două păcurarii întoarcere oile cu dosul către strungă și aşa dându-le incet, incet spre usa strungei, oile fără de a o vedea, una căte una intră, până se pomenește toate în strungă.

Ce va fi vrut desemnatul ilustraționilor, nu scim, pentru că foaia umoristică n'a expusat mai deaproape ilustraționile.

Pe cătă ne aducem aminte, atunci centralismul Schmerlingian se dovedise necapabil de a duce toate popoarele monarhiei în senatul imperial. Dacă vor fi fost ilustraționile aceste vreo aluzie la situația din monarchia austro-ungurească, nu scim și nici nu vrem să stăruim, că foaia a vrut să facă ca cele două ilustrații politice austro-ungurești.

De atunci incoace monarchia a trecut prin veleităde de o scurtă durată de către federalismul și resboiu din 1866 ne a adus pe urmă dualismul, în care ne aflăm de treispredece ani incoace.

Reprivind asupra întemplierilor cătă s'au urmat de atunci în coace aflam, că senatul imperial era urgizit, nu numai de Cechii din Boemia și Moravia, ci și de Ungaria și încă de Ungaria compactă cu toate naționalitățile ei împreună cu Croația. Transilvania era atunci încă separată de Ungaria, ea a fost luat parte la acel parlament central.

Veleitățile federalistice au fost pasul prim, care a distrus popoarele dela centralismul politic reprezentat în senatul imperial.

Ungaria dela începutul dualismului în coace a fost absorbită în afacerile ei interne, din care se trezis numai când era vorba de a regula cunoalele pentru sarcinile comune cu partea cecalătă a monarhiei.

Absorbirea Ungariei însă a avut o greșală, de care se părea pe un moment că Deak o va măntui, greșala că ea a tradus centralismul germanătorilor de care a fugit, în limba maghiară și l'a tradus încă ceva mai concis, va să dică mai riguros, încăt naționalitățile nemaghiare cauță la traducția aceasta cu aceleși îngrișiri și temeri, cu care căutau popoarele Ungariei la centralizarea de dincolo de Laita.

Așa au trecut ani la mijloc în temeri și îngrișiri de o parte și în neobosită lucrare de a centraliza și maghiarișta tot, de cecalătă parte. Bilanțul încă nu se poate face, de oare ce lucruri sunt încă în stadiul dezvoltării...

Dincolo de Laita au fost bărbății dela guvern și cei normativi în afacerile constituționale preste tot mai indulgenți și mai concesivi. Limbile naționale le-au dat nu numai pe hăr-

tie, dară și în faptă, un cerc mai larg de desvoltare. Dietele provinciale nu s'au cărat toate în senatul imperial, ci au rămas nejignite. O schimbare s'a făcut și într'aceste: lăsă lat dreptul de a alege ele deputații ce se trimite în senatul imperial și s'au introdus alegerile directe.

În unul din numerii nostri trecuți amintiam de o criză latentă dincolo de Laita, nici ministerială, nici parlamentară cum se cădea. Criza aceasta se continuă. Spre care scop? nu scim. Atâtă văd, că dela începutul crizei Cechii s'au mutat în rezistență lor pasivă și au intrat în senatul imperial, ba li s'au înălțat și creastă, căci fac pretensiuni mari în privința limbei lor și nu în zadar.

Se vorbește dincolo de Laita, dela venirea lui Taaffe, mult de federalism. În ce înțeles? încă nu e limpeștit treaba. Destul atâtă, că Taaffe până una altă sătăcă un sfynx între partidele de dincolo de Laita, ascultă o parte, ascultă și pe cecalătă, pentru că se facă ce scie. El asigură aproape exclusiv limba polonă în Galizia, dă frâu liber celei cecice în Boemia și Moravia, ridică la gradul de limbă de catedră de universitate în Bucovina pe cea română. Cu un cuvânt nutresce speranțe și mulcomese temeri. Unde are să se scoată? nu scie încă nimenea cu siguritate.

Să fie Taaffe păcurariul din poveste? nu credem, afară de casul când el ar fi într'adevăr sprinținit și mai cu toată virtutea din partea lui Col. Tisza.

Revista politică.

Sibiu, în 14 Martie.

Diariul „P. L.” i se scrie dela Berlin, că ministrul Brătianu a părasit foarte destul metropolea Germanie, Berlinul. Dlu Brătianu i-a succes a asigura României bunăvoița Germaniei în aceeași măsură, de care aceea se bucură de mult timp din partea Austro-Ungariei. Corespondența susține, că principatul român nu a intrat formal în alianță germano-austriacă. Dar să vedem ce dice corespondența? La început spune, că cu toate asigurările imperatorului Wilhelm, că pacă nu va fi turburată, cine a avut ocaziune a veni în contact cu principalele Bismarck să convins, că încă nu sunt delăturate toate greutățile, cari pot conturba pacea. Nisice descoperiri în „Grenzboten” despre unele tările între Rusia și Austro-Ungaria înainte de venirea lui Bismarck la Gastein și Viena au misiunea de a face publicul că se nu se legene în ilușiuni pacinice. La sfîrșitul corespondenței se dice:

„Nu mai incapă nici o îndoială că prezenta ministrului president Brătianu în Berlin a avut scopul de a se înțelege, ce rol să se reserve principatului român pentru anumite eventualități. Se înțelege, că n'a fost vorba de „întrare” României în alianță austro-germană, cu toate aceste se poate mai curând vorbi despre o hotărire a posibilităților, cără ar urma o „alăturare” (a României) lângă puterile amice.”

Deosebirea între „întrare” și „alăturare” este foarte erudită, dară pentru noi oameni de toate diilele este aproape neprincipiată.

Alegerile din Englerta atrag atenția Europei întregi. După ce le vom sci rezultatul vom spune și în semnătatea lor.

Causa Severinului în dieta Unghariei.

(Încheiere).

Georg Popu (continuând după întreruperea presedintelui): Nu me voi ocupa mai mult cu programa dlui Grünwald, dar fiind vorba de comitatul Severinului, am credut, că e toata la timp a supune la o critică opințiile exprimate în această casă despre administrație, (Așa este în stânga estremă), dică însă că nu me voi mai ocupa cu densa, și nu amintesc, ce servirii a prestat ea pe sub număra guvernului în comitatul acesta și prelăngă aceasta ce fel de propunerii a făcut ministerului, proponeri, a căror consecuență au fost inchiderea gimnasiului slovac. Las on. Case și opinionei publice a critica și stigmatizarea acest servit. (Aprobări în stânga estremă, întreruperi „spionajie”).

Și cu aceste onorată Casă, premitând, că primesc cele dișe de colegii mei deputați Bela Lipthay și George Ioanovicu, care au cuvântat înaintea mea, cu exceptiunea propunerii baronului Lipthay, ce se referă la termin, care după a mea părere e lung, precănd eu doresc, ca starea actuală să se curme la moment, declar că nu primesc proiectul de lege de basă la desbaterea specifică, ci rog pe onorata Casă să binevoiască a primi următoarea contra propunere a mea: (Să audim! oratori o cetățe). Casa având de scop să curme stările actuale regretabile din comitatul Severinului îndrumă pe ministru de interne a estindă fără întărire valoarea articulului de lege XLII: 1870 și asupra comitatului Severin. (Aprobări în stânga estremă).

Presidentul: Ne mai fiind nimă insinuat la cuvânt, cuvânt din urmă i se cuvine raportorului. Mai întâi însă vorbă de ministrul preșident. (Să audim!)

Col. Tisza ministru preșident: Voiesc să vorbesc numai asupra propunerii substanțiale mai în urmă, căci nu am avut ocaziune să vorbesc asupra ei substanțială numai acum. (Să audim!) Cu privire la celelele susțin cele dișe în cuvântarea mea de adineavă.

Încât pentru aceasta contraproponere, rog pe onorata Casă să binevoiască a nu o primi, și anumit să nu o primească din motivul, pentru că a îndrumă pe ministrul să inacticeze simplu și la moment articulul de lege XLII: 1870, este de o parte o procedere necorectă și nedreaptă pentru aceea, cari se află astăzi acolo pe temeiul articulului de lege din 1877, — dar acesta e un punct de vedere secundar, dacă vă place astfel, și aceasta însemnată în inactivitate, la un punct foarte însemnat al tărei, fără precau-

țieunea de lipsă, fără dispozițiunile necesare, un ce, care ar putea să placă dlui deputat preopinat, dar execuțând aceasta într'un mod atât de primit am crea o astfel de situație, care nu ar fi pe placul nici unui om, care voiește prosperare și siguranță Ungariei. Ve rog dar să nu primim proiectul de rezoluție subșternut. (Aprobări în dreapta).

Raportorul Eug. Pechy apără în cuvântul seu din urmă între manifestațiile de impaciență ale deputaților punctul de vedere al comisiei administrative și recomandă proiectul prin argumente cunoscute casei spre primire.

După aceste proiectul de lege să se va vota și să se primite cu o mare majoritate. — Un alt rezultat nu era de așteptat, pentru că toți sciu că de tari în credință sunt sateliști dlui Tisza și fiind la mijloc și interes ne-maghiare, nu poate fi vorba de dreptate — un lucru care se practică de mulți ani și cu o consecuență nealtăbilă în corpul legiuitorului al Ungariei.

Interpelăriune.

Reprodus după alte diare interpelăriunea deputatului Maximovici et. cons. pentru că nu era de așteptat, pentru că toți sciu că de tari în credință sunt sateliști dlui Tisza și fiind la mijloc și interes ne-maghiare, nu poate fi vorba de dreptate — un lucru care se practică de mulți ani și cu o consecuență nealtăbilă în corpul legiuitorului al Ungariei.

Eată interpelăriunea:

Schimbarea în patriarcatul sărbesc a fost pentru sărbii o întemplieră neasteptată și neexplicabilă, pentru că s'a făcut în contra legei, fără o cauză visibilă și imediat după încheierea congrșului sărbesc, a căruia activitate plină de tact și legală a fost lăudată de către guvern. Dreptul de a ocupa oficile bisericesci îl are după natura lucrului numai biserică. Acest drept este o urmare imediată a libertății și a autonomiei bisericii și a fost garantat sărbilor prin privilegii și prin legile tărei. Congresul sărbesc a ales pe metropolit și coroana a întărit alegerea. La depunerea demnităților bisericesci trebuie să concurgă tot acei factori, cari au luat parte la alegeri și de aceea resignația patriarcului Ivacicovici nu putea să fie primită de guvern fără consimțémentul congrșului. Puterea de stat a decis aci unilateral și prin aceea a comis o violare de drept ne mai pomenită.

Pensionarea beneficiatului în casul unei deficiențe nu este concesă în biserică greco-orientală. După dispozițiunile rescriptului declaratoriu dela 1779, care acum nu mai are valoare de lege, se numără administratorul numai după moartea Metropolitului sede vacante, și adeca pentru arhiepiscopia Carlovitului și nu pentru metropolia sărbescă. Trebuie să admitem dar, că prin faptul primirei resignației scaunul patriarcal a devenit vacanță, și în casul acesta metropolia devine sediu administrativă — conform statutului congrșual, — consistoriul metropolitan și episcopul cel mai bătrân este

pensionarul beneficiatului în casul unei deficiențe nu este concesă în biserică greco-orientală. După dispozițiunile rescriptului declaratoriu dela 1779, care acum nu mai are valoare de lege, se numără administratorul numai după moartea Metropolitului sede vacante, și adeca pentru arhiepiscopia Carlovitului și nu pentru metropolia sărbescă. Trebuie să admitem dar, că prin faptul primirei resignației scaunul patriarcal a devenit vacanță, și în casul acesta metropolia devine sediu administrativă — conform statutului congrșual, — consistoriul metropolitan și episcopul cel mai bătrân este

presidentul congresului. Numirea administratorului duce prin urmare la un conflict cu autoritățile existente după lege și conturbă administrația și pacea biserică. Guvernul a trecut de tot peste marginile dreptului seu de inspectiune, care e de natură negativă, și prin aceea, că și-a arugat un drept pozitiv de numire și dispunere, a făcut iluzorii dreptul cardinal al Sérbiilor, de a alege pe patriarich liber, și a creat bisericiei sérbesc o stare esențională, care face imposibilă pe viitorii ori ce activitate pe terenul autonomiei bisericesci. — Din considerațiunile aceste adresez lui ministrul-president următoarele interpelațuni:

1. Din ce cauze și-a cerut patriarichul sérbesc Procopie Ivacicoviciu demisiunea ca conducătorul al archidiocesei de Carlovit și a metropoliei sérbesc? Este d. ministru aplecat de a comunica cuprinsul petiției de demisiune a patriarichului? A fost provocat patriarichul de către guvern, ca să demisioneze, și dacă este așa, ce cauze au servit guvernului de basă pentru o asemenea procedere? 2. Din ce cauză d. ministru-president nu a îndreptat această petiție către congresul național-bisericesc sérbesc, pentru ca acesta să poată lua o decizie asupra abdicării patriarichului și a urmărilor sale, eventualmente cu întrevînirea sinodului episcopesc, și să poată asternă după demisiunea sa coroanei? 3. Pe ce basă de drept și pe basă cărei legi s'a putut, ca patriarichul sérbesc Procopiu Ivacicoviciu să fie demisunat dela conducerea archidiocesei de Carlovit și a metropoliei sérbesc și ca să fie numit administrator al acelei archidiocesee și metropoliei episcopal de Bacău German Anghelics în contra legilor bisericesci greco-orientale și a instituțiunilor autonome naționale-bisericesci ale Sérbiilor? 4. Ce poziție ocupă în urma dispoziției memorate patriarichul Procopiu Ivacicoviciu în ierarchia gr. or. sérbescă; este ministrul-president de părere, că prin actul acesta a devenit vacant postul arhiepiscopului de Carlovit și al metropolitului patriarich-sérbesc? 5. Pe baza căror drepturi și legi i s'a avisat patriarichului din veniturile bunurilor naționale-bisericesci o rentă pe viață de 24.000 fl. pe an, ear administratorului o sumă tot atât de mare ca remunerării constante? 6. Are de gând d. ministru-president de a împărta că mai curând congresului bisericesc național-sérbesc abdicăriile patriarichului Ivacicovici și în general, ce pași intenționează de a întreprinde dl. ministru-president spre a restabili în biserică sérbească legalitatea?

Corespondențe particulare ale „Telegrafului Român.”

Răsăriu, în 10 Martie st. v., 1880. Stimile domnule redactor! Sun delă natură foarte răbdătoriu, căci mi se cunine să fiu ca învățătoriu. Sufer, rabd și tac până la un timp, când însă marginile buneicuvintă treac, atunci răbdarea numai e bunăcuvintă, ci e păcat. Am cunoscut corespondența publicată în mult prețuitul diar „Tel. Român” dñr Daneș 2 Martie subscrisea de mai mulți membri, în care declară pe învățătorul furent Ioan Bendorfean de neapt „neharnic” și aruncă culpa atât pre oficial protopresbiteral, cât și pre veneratul consistoriu archidiocesean.

Cu căt în comuna Daneș, mai cu samă de vr'o cătiva ani faptele de tristă memorie sunt mai dese, cu atât datorința mea este mai mare observând atari fapte a le înșira și a le aduce la cunoștință publică.

Din acest punct de vedere măneagând, permitet' mi d-le redactor a deslușire dreaptă și imparțială.

Corespondența dñe și subscrisea de mai mulți membri ai comitetului parochial. Nu sunt respectivi vinovați, căci toti afară de unul din trăienii abia scu se și scrie numele. Cu părere de rêu trebuie însă să mărturisesc, că parochul din Daneș Nicolae Tătar este agitatorul, carele orbesc și amângesc pre bieții oameni, dând publicitatea astfel de obrăsnici și neadeveruri.

Invățătorul Ioan Bendorfean a fost ales în urma concursului publicat în toamna anului 1878 de sinodul parochial ca invățătoriu și întărit de veneratul consistoriu archidiocesean pe baza testimoniuului de calificare. Acum binevoiesc de părinta spune, cine l-a propus și recomandat poporului spre alegere? Dta. A fost indicat și mai harnici în candidație. Pentru ce a fost atunci harnic și acuma nu? Au doară și cugetat, că pe acest invățătoriu îl vei întâni numai până va absolvă clientul dta? până când vor ieși dta? Strici astăzi ce ai edificat eri! Sermană turmă! Ai un astfel de păstoriu, care în loc de a te pasca la pășune bună, în loc de a te învăță învățătorii demne de imitat, el te conduce la pășunea rea și otrăvioasă, te abate spre râu.

Dle părinte! la punctul prim din „interpelații” se dice: „Considerând, că învățătoriul Ioan Bendorfean fu de invățătoriu la scoala noastră poporala gr. or. dñr Daneș în 20 August 1878 numai provisor ales, considerând, că acest invățătoriu în cursul anului scolar 1878-1879 din lipsa de cunoștințe pregătitoare s'a arătat neharnic de invățătoriu etc.”

E trist lucru de părinte, că dta ca fost invățătoriu în cursul mai multor ani, nu scu că un invățătoriu numai până atunci e provisor, până încă n'a depus esamerul de calificare, având însă un individ același esamen, și tot odată întărit și de veneratul consistoriu archidiocesean, nu mai incape provisorismul. Dici că învățătoriul și „neharnic”. Nu scu cum îți inchipuesc dta harnicia sau neharnicia unui individ, de oarece în comuna Daneș au fost și fără de acesta, invățători harnici, însă mai cu toți ai tractat astfel.

Nu are lipsă d-le părinte scoala noastră poporala de filosofi și oratori mari, ci de invățători, cari, pre lângă sciință și pracea lor, să fie activi și zeloși. Invățătoriul respectiv este destul de apt, destul de harnic pentru scoala noastră din Daneș. Nu e de înțeles că învățătorul stagnează, ci cauza celor și a intrigilor este dăta, căci în loc de a ajutorui învățătoriului ca director scolar, în loc de a îndemna pre părinti să și dea copii la scoala, îl îndemnă de a face neplăceri invățătorului și agitezi poporul contra lui. Unde nu frecuentează copii scoala, acolo nu se poate face progres, și imposibil. Pentru ce nu îndemni pre părinti a' să da copii regulat la scoala? Au și e frică că se vor face învățăti și vor întră pe fii d tale.

Nu voiu ale înșira d-le părinte toata aci de amăruntul, căci ar trebui să scriu coale întregi, fie destul de că și în afaceri politice tot astfel purcede.

Primiti stimate d-le redactor încredințarea deosebită mele stime.
Un învățătoriu.

Viena, 3/15 Martie 1880. D-nule Redactor! Din toate părțile austro-ungurești se scriu corespondențe, cari de căci mai învățătoare despre starea Românilor, semnul de viață ce mai dau ei în aceste timpuri de grea cercare, numai despre starea „coloniei române din Viena” după cum i place diarului „Neue Freie-Presse” a o numi nu s'a scris până acum nimic. Cel puțin eu unul nu am cunoscut nici în

diarele noastre din Transilvania, nici în cele din România — eram să uit — nici în „Familia” — nimic despre viața junimii române din Viena. Mi-ar fi plăcut foarte mult dacă o peană mai îndemnătă ni-ar fi făcut plăcerea, anunțând publicului român, că și noi mai trăim, și că dacă nu facem alta, cel puțin jucă scim măcar jumătatea din Viena.

Cugetăm dñe, că vre un competent va face raporturi căt de căt despre semnul de viață al junimiei de aici, și în special, despre societatea academică „România-Jună”. Din căt scu eu până astăzi nu s'a scris nici unui șiar românesc nimic în privința aceasta, afară de „Familia” din Budapesta. Aceasta o deduc de acolo, că ceteștiu mai dăunădă în postă redacțiunei numite foiose o corespondență, carea era adresată unui corespondent din Viena, și care între altele ne spunea: că fiind corespondență prea lungă, și nefind redacțiunea amicul anacronismelor, nu se poate publica. Aceasta nu a venit cam străin, de oarece vedem, că numita foiose publică lucruri nu totdeuna scurte. Căt pentru anacronism, nu vom fi noi, cari vom cerceta cele din lăuntru ale oamenilor.

Spre a informa pre publicul român despre semnul de viață al societății „România-Jună” recurg la oșalitătatea diarul d-vstre, promîndu-vă că voi fi căt se poate de scurt în expunerile mele. Vă rog tot odată să binevoiți a nu pune întrebarea de anacronism, și neanacronism căci lesne s'ar putea întâmplă să me ajungă soartele celui de mai sus.

Societatea „România-Jună” și-a ținut adunarea sa generală în Noemvră 1879, când comitetul ei și-a dat raportul despre activitatea sa de un an. Ar fi multe de dis asupra acestui raport. Mai întâi partea literară este cam nebăgătă în samă, să nu dic neglijată. Se vede, că partea administrativă și socială absoarbe tot timpul în sedințele societății, încât abia mai rămâne ca de clacă pentru partea literară. La punctul III lit. β mișcarea cassei în restimp de un an la organizații trebuie să insufle îngrijigiri. Suma de 1318 fl. 70 cr. în comparare cu capitalul, despre care dispune societatea, și care este unicul ei razină sigur, este de tot prea mare. Pre lângă o cugetare mai serioasă, societatea s'ar convinge, că ar putea reeșii cu jumetate, maximul 800 fl., pre an. Ar fi de dorit, ca societatea „România-Jună” să fie căt se poate de crutătoare, punând din prisos la o parte pentru dile reale.

Constituirea a urmat în Decembrie, alegerându-se de președinte d-nul Dr. de medicină Steriu Ciureu, vice-președinte candidatul de profesură Dimitrie Onciu, secretarul stud. med. Emil Codru Drăgușan și stud. tech. Emilian Popoviciu, cassarul stud. fil. Vasile Dămianu, controlor stud. tech. Dimitrie Brătianu, bibliotecarul stud. med. Ilie Stănilă.

Ajunul anului nou l-a sărbătorit societatea „România-Jună” și în anul acesta în mod festiv, după programa următoare:

Programa

pieselor musicale executate la serbarea ajunului anului nou 1880 în „Hotel Victoria.”

1. „Imnul soc. „România Jună”, de stud. phil. A. Bârsan, muzică de Porumbescu.

2. „Beethoven:“ Andante și Menuet din Symphonie 1-a pentru piano, violină și violoncel.

3. „Braga: Legende valaque“ transcripțione p. violină cu accomp. de piano, de Pollitzer.

4. „Gondolletta“, de V. Alecsandri mus. de P. Mazzetti, transcr. pentru 2 voci cu accomp. de piano, de Porumbescu.

5. „Mozart: al V.„ Trio pentru piano, violină și violoncel.

6. „H. Vieuxtemps: Ballade et Polonoise“, pentru violină cu accomp. de piano.

7. „Cisla“, quartet umoristic cu accomp. de piano de Porumbescu.

Frumos, foarte frumos a cântat din vîoară talentatul și modestul tinér, George Bailescu, Drd. med. Cu deseșire vom ridica din cele execuțate de dânsul pre „Bâlcescu murind“, bucată de predilecție a lui Baiulescu, ce o cântă cu atâtă sentiment și artă. De sine se înțelege, că s'au ridicat și toaste pentru Maiestatea Sa împărat, patronul societății, și pentru regale poetilor români. Este de notat, că cu această ocazie ne-am convins despre un ce, ce-l credeam de imposibil. Ne-am convins adeca, că nouă în Viena nu este permis ca societatea a pofti viață și sănătate Altele Sale Regale Domitorului Românilor, oprindu-ne comisariul on. politii locale de a toasta în onorul A. S. R. principelui Carol I.

La 12 oare stud. fil. Andrei Bârsanu în un discurs foarte potrivit ne-a luat adio dela anul spirat, salutând pre cel nou, apoi păr. Sava Popoviciu, ca un adevărat părinte sufletesc, arătându-ne călea cea adevărată, pre carea vom ajunge la felicitate vremelnică și vecină, ne înțeamnă să o urmăm cu bărbătie.

Despre balul societății nu vă voi scrie, căci pre de o parte atât luat deja notiță după diarele germane de aici, pre de altă parte — mărturisindu-vă sincer — nici că mă pricep în cele de ale balului. Ajunge a aminti, că diariul „Neue freie Presse“ ne spune că colonia română și sérba (!) de aici a fost bine reprezentată. Venitul cam 1000 fl.

Societatea „România-Jună“ șiține sedințele sale în restaurație. Motivul pentru cea aceasta, e cam nepotrivit, și care nu prea recomandă pre junimea din Viena. Se învoacă de motiv, că în alt loc nu se adună membri. Va să dică ..... era să trag o concluzie! Acum nu scu merg oamenii să cineze, ori să ţină sedință, sau doară amândouă. Mie 'mi vine a atrăbui acestei impreguri sterilitatea pe terenul literar. În privința aceasta în timpul din urmă s'au facut unele ameliorări, separându-se sedințele literare de cele sociale, cu expresa observare, ca cele literare să se ţină în localitățile societății.

Mai am a aminti o impreguriare, ce cred că va interesa pre întreg publicul român, și care d-vostă domnule redactor nu o veți lăsa să treacă fără vre-o observare. Societatea „România-Jună“ este doară unică dintre toate societățile din Viena, carea stă sub „cenzură“. Ca și în vremile vechi operatele tinerilor trebuie să treacă prin foarfecile censurei domnului comisariu polițian, ca să poată fi cetești în sedințele societății. Aș s'a întemplat în sedință ultimă din 6 Martie a. c. Era anunțată prelegerea candidatului la profesură Dimitrie Onciu asupra imperiului Romano-Bulgar. O noroata poliție a luat cunoștință despre programa sedinței fără a face cunoscut societății mai de timpuriu, că operatul acesta trebuie să treacă prin foarfecile criticei d-lui comisariu polițian. La sedință îl comisariu nu permite să se cetățește până nu va trece prin censura d-sale. Nu scu să mai existe în Austria legea de cenzură! Sau doară pentru noi Români da? Vom vedea ce va face comitetul societății, respectivele presidentul ei fată cu această ingerență volnică a d-lui comisariu. De altădată nu ni s'a permis să cântăm în sedință socială „Desprețătate Române.“ Si după cum vorbesc gurile reale, comisariul respectiv ar fi român, crescut pe banii nației; anume unul Tom. a. Eu din partea mihi nu scu de e Român, sau Neamț, Slo-

vac, Ungur sau Muscal. Atâtă sciu că eserțătă asupra societății noastre o potrivită dictatorială a la Loris-Melikoff și face iluzorii statutale aprobate de autoritatele supreme.*)

Decamdată mă mărginesc prelungă atâtea, de frică să nu-mi fie corespondență prea lungă, sperând a vă mai raporta cete ceva din cînd în cînd; — dacă nu-mi veți lăua în nume de rêu sinceritatea, cu care vă comunică lucrurile de pe aici. Olteanul

Varietăți.

* (Dimisiunea comitelui suprem al Carașului). Foaia oficială „Budapesti Köröly” în Nr. 70 de Joi, 25 l. c. publică preanalta rezoluție din 21 Martie a. c. prin care Maiestatea Sa la propunerea ministrului de externe, pre Nicolai Ujfalussy — la propria lui cerere — la ridicat din postul seu de comite suprem al comitatului Caraș, absolvind totdeodată și dela misiunea ce o avuiese în calitate de comisar regesc al comitatului Severin. În nececu această dimisiune regimul, — precum ne anunță tot sunnusmita foaia oficială, a concrețuit conducerea comitatului Caraș, în mod provizor comitetului suprem al comitatului Arad, Carol Tabajdy; iar de comisar regesc pentru comitatul Severinului a denumit pre Augustin Tabacoviciu, până acum protonotar al comitatului Torontalului. Așa dar membrul generalului Doda totuși a avut efect.

* (Eugeniu Voinescu consulul general român) din Budapestă a fost primit Mercuri oficial de ministru president Tisza și a conversat cu acest din urmă timp mai indulgent.

* (Conferența în cauza inundărilor). Spre a se consulta asupra distribuirii de ajutoare între daunați prin esundările de astăzi, onorata inteligență română din Sibiu este rugată a se întâri Dumineacă 16/28 l. c. la 5 ore p. m. în localul asociației trans. pentru liter. și cult. pop. român.

Comitetul central pentru ajutorarea inundărilor.

* (Posta). Din 1 Aprilie n. a. c. va comunica între Sângiorz și Malnaș o poștă ușoară de 4 ori pe săptămână și adecădu: Dumineca, Marti, Joia și Sâmbăta în chipul următorilor.

Pleacă din Sângiorz la 6 ore dimineață și ajunge în Malnaș la 8 ore și 15 minute dimineață; apoi se întoarce din Malnaș la 11 ore și 15 minute a. m. și ajunge în Sângiorz la 1 ora și 30 minute după ameați.

* (Dare de sămătă). Pe baza raportului comitetului arangiator, esmis de direcția „Reuniunei române de căntări” în persoanele dlor R. Petric, I. Popescu și I. G. Bară, pentru arangierea unei petreceri cu joc, al cărei venit se distribuie conform concluziei comitetului reunionei din sedința de dñe 29 Faur a. c. în părți egale în favorul fondului reunionei de căntări și în favorul celor nenorociți prin vîrările apelor, — se constată, că venitul petrecerei arangiate în 15 Martie a fost 188 fl. 50 cr., ear cheltuielile 98 fl. 50 cr., remânând un venit curat de 90 fl. Acest venit s'a și trimis la destinația sa, conform hotărîrii sus amintite.

Preste tacsele ficsate de persoană și bilet au mai intrat în favorul scopului indicat dela: dd. George Mateiu 5 fl., familia Antonie Bechinitz 3 fl., bar. Elena Papp 3 fl. 50 cr., Petru Roșca 3 fl., Ioan Bădilă 3 fl., E. H. 2 fl., Ioan Hanea 2 fl., Dr. D. Ră-

cucu 2 fl., C. D. 2 fl., Nicanor Frates 2 fl., George Pettkesku c. r. căpitan 2 fl., Gregor Mateiu 1 fl., Constantin Stezar 1 fl., Naum Nasta 1 fl., Ioan Bechinitz 1 fl., Frederic Haupt jun. 1 fl., Vasile Preda 1 fl., B. H. 2 fl., dna Justina Olariu 1 fl., dna Catarina Nedelkovitsa 1 fl. Suma 39 fl. 50 cr. v. a.

Tuturor p. t. dăruiitori, precum și comitetului arangator, se aduce prin aceasta mulțumită în numele „Reuniunii române de căntări.”

Din sedința comitetului reunionei, tinută în 21 Martie 1880 în Sibiu.

Comitetul.

* (Înscriere). Conform §. 9, p. b) și d) din statutele „Reuniunii învățătorilor români gr. or. din țara Bărsei” are onoare subsemnatul comitet a aduce la cunoștință membrilor reunionei, că adunarea generală anuală ordinaria se va ține în Zernescu la 24, 25 și 26 Aprilie a. c. cu următoarea programă:

Sedinta I în 24 Aprilie.

I. Precisă la 8 ore a. m. serviciul divin cu invocarea spiritului sănt, la care vor lua parte toți membrii reunionei prezenți.

II. Deschiderea sedinței de președinte, conform statutelor.

III. Apelul nominal.

IV. Raportul comitetului, despre activitatea sa în cursul anului trecut.

V. Raportul cassariului general al reunionei.

VI. Alegerea comisiunilor de revisiure a rapoartelor și pentru inscrierea membrilor noi.

Sedinta II-a în 24 Aprilie, la 3 ore a. m.

I. Disertație intitulată: „Ochiul învățătorului, ca unul dintre mijloacele de educație.”

II. Propunerile de sine stătătoare, conform statutelor.

Sedinta III-a, 25 Aprilie, la 3 ore p. m.

I. Proiectul comitetului, relativ la propunerea religiunii în scoalele poporale.

II. Raportul comisiunii de cenzură a manualelor de gramatica română.

III. Proiectul de reformă prezentat de comitet în privința subvențiilor.

Sedinta IV-a, 25 Aprilie, la 3 ore p. m.

I. Rapoartele comisiunilor.

II. Esercii intuitive, prelegeri practice.

Sedinta V-a, 26 Aprilie, la 9 ore a. m.

I. Disertație intitulată: „Istoria aritmeticiei și principiile fundamentale la tracătura acestui obiect de învățămînt în scoala populară.”

II. Discuție asupra propunerilor de sine stătătoare.

III. Ficsarea materialului pentru adunarea generală procesimă și a locului unde să se țină.

NB. În una dintre aceste dile seră se va ține și o serată literară-musicală.

Din sedința comitetului „Reuniunei învățătorilor români gr. or. din țara Bărsei”, ținute în Brașov la 7 Martie 1880.

St. Iosif, președinte. I. Aron, secret.

* (Necrolog). Ni se scrie din Simleul-mare cu data 8 Martie, că preotul gr. or. din Clopodia după o boală de-abia de 24 ore a reșosat în Domnul în 28 Februarie st. v. a. c. lăsând după sine soția cu o orfană de un an. Regretând moarteas prea de tempruie a preotului nostru Ioan Drăgoiu, care reșosat în etate de 27 ani și după un serviciu de-abia de 5 ani. Dicem: Să fie tărîna ușoară!

* (Necrolog). Dionisius Smăia, preot gr. or. în comuna Zorlențulnică a reșosat în dumineca dinainte de lăsatul de carne, dându-i sufletul în mâinile creatorului. Pre reșosat îl jelesic fiul său Lazar care e preot în loc, un bărbat tiner dar de bună

speranță. La înmormântare a participat o mulțime de locuitori, era să servitul dumnezeesc să se celebreze de 3 preoți. Fieci și tărîna ușoară!

* (Mulțumită publică). Brad în 10 Martie v. 1880. Balul aranjat în 6 Martie st. n. a. c. în favorul bibliotecii ginnasei române gr. or. din Brad, a reușit astăptat.

De sătimpul era nefavoritor, pentru înainte de bal vre-o 4—5 lăzile a plouat în contiu, și perdesun toată speranța de a participa mulți la aceasta petrecere, în seara de bal peste 9—10 ore, sala gimnasiului era destul de spătioasă, se ampluse deje de a publici numeroși, atât din loc cînt și din pregiuri. Fară exceptiune din naționalitate, mai toate familiile invită din loc, au luat parte la aceasta petrecere, care a durat în cea mai bună și frumoasă armonie, până la 7 ore dimineață.

De care ce însă nu am de scop de a descrie petrecerea ce am avut-o cu această ocazie, ci de a amplini promisiunea făcută în biletelor de invitație, și anume de a publica, atât numele preoților domini și doamne, cari au contribuit pentru prosperitate și înființarea bibliotecii acestui institut, cînt și ofertele marinimoase, înscrise atât în bani cînt și în cărți, amintesc numai pe scurt, că toți căpă au participat la acest bal, au fost depăti mulțumiți cu petrecerea.

Au contribuit în favorul bibliotecii următori și doamne: Din Brad: Nicolau I. Mihăileni 3 fl., Constantin Costin 2 fl., George Păru 2 fl., Nicolau Mărginean 1 fl., Stefan Albu 2 fl., Petru Rimbas 2 fl., Ioan German 1 fl., Isidor Mendel 5 fl., Simion Piso 2 fl., Hering Pălu 1 fl., Szakáts István 2 fl., Mihail Dirina 2 fl., Iuliu Pop 1 fl., Brădu Lipot 1 fl., George Gavrila 2 fl., Szakáts Iános 1 fl., George Golecea 2 fl., Brădu Albert 2 fl., Zeyk Arpad 1 fl., Porsch Josef 2 fl., Patakay Victor 1 fl., Aron Feier 2 fl., Rosalia Kügel 2 fl., Fratnik Vilmos 1 fl., Körmedny Gyula 2 fl., Wittmayer Antal 1 fl., Paulk Józef 1 fl., Căndin Bogdan 2 fl., George Imperator 2 fl., Nicolau Obéden 2 fl., Patakay Iános 2 fl., Irodkenka László 2 fl., Kovács Júlia 2 fl., Kirény Lajos 2 fl., Pasc Birra 2 fl., George Illula 2 fl., Vilmos Sándor 1 fl., Lázár László 1 fl., Deresényi Józef 1 fl., George Sécárenyi 2 fl., Orbán Iános 1 fl., Darvas Iános 5 fl., Iosif Ungurean 5 fl., Ioan Rusu 1 taler à 2 fl. și 3 bucată cărti: Pantoneanu roman, Gramatica italiana de Olendorf și Cheiala aceasta gramatică. Din Baia de Criș: Teodor Pop 5 fl., Sigismund Borles 1 fl., Petru Truta 1 fl., Nicolai Henz 1 fl., Din Hunedoara: Maria Avr. Păcurar 1 fl., Arram P. Păcurar 1 fl., Amalia Dima 1 fl., Nicolau Dima 1 fl., Michail Rimbaș jun. 2 fl. Din Ribita: Loos Iános 2 fl., 50 cr., Kozma Mihály 2 fl., Karácsonyi Sándor 1 fl. 50 cr. Din Cristiori: Ladislau Pop 2 fl., Baternay Attila 1 fl., Ioan Perian 1 fl., Deutsch Ignatz 1 fl. Din Cebea: Ioan Jurca 2 fl., Tis 1 fl. Din Mihaleni: Augustin Onițiu 2 fl., Nicolau Bedea 1 fl. Din Sebeș: Tovis Todor 2 fl., George Glava 1 fl. Din Rovina: Ioan Cămpăan 5 fl., Simeon Groza 2 fl. Din Rîșculița: Ioan Miclău 1 fl., Din Zdrapți: Ioachim Comșa 1 fl. Din Bucea: George Mușescu 2 fl. Din Luncoiu de Jos: Nicolau Fugăta 5 fl. Din Hondol: Basiliu Pipos, prot. 2 fl. Din Halmag: Nicolau Joldca 2 fl. Din June: Ioan Faur 1 fl. Din Mestecăcan: Ioan Irimes 1 fl. Din Dealu Mare: Aron Suci 1 fl. Din Bulzești: Daniil Giorgi 1 fl., Din Bucuresc: Petru Pop 2 fl. Din Ribița: o de sus: Ioan Toma 1 fl. Din Blăjeni: Moise Faur 1 fl. Din Draos: Iustina Măr. Albu 1 fl. Din Valeabrad: Toma Faur 60 cr. Sumă totală: 147 fl. 60 cr. și 3 bucată cărti. Spesele balului au fost: 52 fl. 23 cr. Subtragându-se spesele din crmă înscrise până în prezent, ramâne pentru biblioteca un venit curat de 95 fl. 37 cr. și 3 bucată cărti.

Cu această ocazie se aduce totdeauna sătunii să amintiți domni și doamne atât din partea corporului didactic, cînt și a institutului nostru ginnas, ce mai cordială și profundă mulțumită și recunoscință.

Ofertele marinimoase, ce vor mai înscrive astăzi înainte, se vor primi cu multămulțumită, și se vor publica.

Petri Rimbas m. p., membru al comitet. aranjat.

* (Defraudări). Cetin în „N. Pester-Jurnal” următoarele: „Pe la începutul lui Aprilie a. trecut s'a aflat, că la economatul comitetului Brașov, care se află sub administrația amplioalui de Fehrentheil din despartămîntul pentru quartire și alte afaceri militare lipsesc suma de 3000 fl. v. a., care sumă defraudantul descoverit a și recunoscut. El însă se excusă cu aceea, că ar fi perduț în scrisace la un prilegiu, cînd a cumpărat din apotecă un „Brausepul-

ver”. De sine se înțelege, că cu aceasta escusare, oamenii n'au fost mulțumiți, ci s'au făcut ceretări mai deparțate, că nu cumva s'au defraudat și în anii de mai înainte. După multe scrisori și întrebări în dreapta și stânga, va să dică, că după ceretări în delungate și grele s'a constatat în sfîrșit, că dl Fehrentheil a defraudat preste 12,000 fl. v. a., și judecata încă până adă, tot nu l'a urmarit, ci a decis, a prețui partea înculpării defraudantă la o baie de cărbiu din Ilia, ce înse din după cum s'a dovedit, n'a fost nici odată pusă în lucrare.

* (Drum de fer pe ghiață). Un fapt curios a avut loc la 30 Ianuarie trecut la Montreal în Canada. O locomotivă a trecut fluvial St. Laurentiu, în acel moment acoperit cu o pătură groasă de ghiață, pe care s'au aşezat sine spre a felicită traficul și circulația dela un teren la altul.

Adunarea generală,

din 19 Martie 1880 a institutului de credit și de economii „Albina”.

(Incheiere.)

Să dă apoi ceteri următorului raport al comitetului de revisiune:

Onoratul adunare generală!

Subsemnatul comitet de revisiune, eșaminând conform §. 57 și 58 din statut contul profitului și pierderilor, precum și bilanțul institutului de credit și economii „Albina” pentru anul 1879, au afiat toate pozițiunile în deplină consonanță cu registrele respective, purtate cu toată exactitate.

Ne luăm dar voia a vă propune, a apăra compul anual pro 1879 și a da direcției absolutoriu.

In privința împărțirii profitului curat sătunem de acord cu propunerea direcției de urmează a împărțirii conform §. 62 din statut: urmează proiectul de distribuire ca mai sus.

Tot cu această ocazie ne luăm voia a vă raporta, că fondul de garanție pentru emitera scrisorilor fonciare, care se prezintă prin articolul de lege XXXVI §. 4 din anul 1876, e format după toate dispozițiunile legii și e elocat în efecte publice și cambii, precum ne-am convins prin o scădere detaliată.

Sibiul în 10 Martie 1880.

Comitetul de revisiune:

A. Sennor m/p., Dr. Iosif Hodoș m/p. Dr. Aurel Brote m/p. Ioan Crețu m/p.

Adunarea generală:

a) î spre sciință raportul anual al direcției.

b) aproba compurile și bilanțul anului 1879.

c) dă direcției institutului și comitetului de revisiune absolutoriu pe timpul anului 1879.

d) aproba propunerea direcției din raportul ei anual despre distribuirea profitului curat de fl. 33.300.001 cr. în sensul §. 62 din statut și fiecare dividență anuală 1879 cu 9%, prin urmare al septetea cupon al institutului dela 1 Iulie 1880 se va recumpăra cu 9 florini.

Suma de 366 fl. rezultă din bilanțul anului 1879 în sensul §. 62 e) pentru scopuri de binefacere se distribuie astfel:

1. Pentru inundații prim apele din toamna anului trecut 100 fl.

2. Comunei bisericesti române din Sz. Udvarhely 50 fl.

3. Comunei bisericesti române din Sz. György 50 fl.

4. Scoalei române din Lăpușul unguresc 50 fl.

5. Scoalei parochiale române din Merceș 50 fl.

6. Scoalei de fete dela parochia gr. or. din cetatea Sibiului 40 fl.

7. Pentru scopuri de binefacere în cetatea Sibiului 26 fl.

Prețul marcelor de presență pentru anul 1880 se fiecare cu 3 fl.

In consiliul Direcției se realeg DD. Ioan Popescu și dr. Aureliu Maniu.

Demisiuile din consiliul direcției a-

* Noi scim că în Viena se afă un G. Toma din Poiana Mercuriei, dar să fie aşa de vrăjăuș Românilor, nu ne vine a crede. R.

dor Antoniu Moosony, Vincentiu Babes și Paul Dunca se iau spre scrisă cu parere de reu.

Cu aceasta adunarea se închide.

Bursa de Viena și Pesta din 24 Martie 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	103,50	103,45
I emisiune de oblig., de stat dela drenul de fer oriental ung. ——	80,50	
II emisiune de oblig., de stat dela drenul de fer oriental ung. ——	93,—	99,50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drenului de fer oriental ung. 82,75	82,25	
Imprumutul drumurilor de fer ung. 119,50	120,—	
Obligajuniung. de resumpărare pămentului	91,—	91,—
Obligajuniung. în clausă de sortire	89,50	89,50
Obligajuniurbanarie temeșeană	89,25	89,—
Obligajuniurb. temeș. în claușă de sortire	88,25	
Obligajuniurbanarie transilvane	89,25	
Obligajuniurbanarie croato-slavonice	93,—	
Obligajuniung. de resumpărare de la 1876	91,50	91,50
Datorie de stat austriacă în hărție	72,90	72,90
Datorie de stat în argint	73,35	72,95
Renta de aur austriacă	88,20	88,—
Sorți de stat dela 1860	129,30	129,—
Achiziuni de bancă austro-ung.	84,25	83,5—
Achiziuni de bancă de credit ung.	297,40	295,50
Achiziuni de credit austr.	234,75	284,75
Sorți ungurești cu premii	—	115,25
Argint	—	
Galbin	5,57	5,52
Napoleon	9,47	9,47
100 mărci nemțesci	58,35	58,25
London (pe poljă de trei luni)	118,70	[118,60]

Economic.

Sibiu, 23 Martie n. Pro hecitolită: Grâu fl. 9.—10.; Grâu săcără, fl. 7,50—8,50; Săcără fl. 6.—6,40; Orz fl. 8,40—4,60; Ovăs fl. 2,90—3,30; Cenură fl. 5.—5,40; Mălină fl. 6.—7; Cartofi fl. 1,60—2,20; Semenă de cîneapă fl. 9.—10.; Mazeră fl. 7,7—8; Linte fl. 11.—12.; Fasole fl. 6.—7 pro 50 chilo; Făină de păpușă fl. 7,50; Slăină fl. 30.—35; Unsoare de porcă fl. 28.—30; Săpun brut pro 50 chilo fl. 16.—17; Săpun de luminiță fl. 24.—25; Luminișuri de său 50 chilo fl. 4,28—29; Săpun fl. 20.—21.; Făină 50 chilo fl. 1,05—1,15; Căneapă pro 50 chilo fl. 16.—18. Lemnverătoase de foie pro metru cubil fl. 3,75 Spirit pro gram 55—60 gr; pro chilo fl. 3,75 Spirit pro gram 55—60 gr; carne de viștel 45—50 gr; carne de porc 48—50 gr; carne de berbecă — gr; oană 10 de 20 gr.

Budapestă, 20 Martie n. În numărul trecut al Ioaiei noastre „Telegr. Rom.” am amintit despre schimbarea repentină a timpului din săptămâna trecută. Cu desobire de pe la sfîrșitul săptămâni incepând, natură tot aspră a remas și ajutată fiind prin vînturile ascunse din Nord, timpul s-a aspruit cu inelut așa, încât putem dire, că în sfîrșit neam pomenit pe neasteptate la o răceală de ~7° R. ba în unele jumătăți și mai mare. Urmările e, că mulți semeneantri s-au stricat; pomii, vițele și alte plante sunt nimicite, iară lucrurile de primăvară de abia începute sunt acumă impedecate. Vegetația, care începu a se mișca bînisor, iară a amurțit și așa deocamdată ne astănuiești în ger de earnă. Aceste împreguri neplăcute au reactivat sumpetea tuturor articolilor din tîrg. Bucate au fost puține dară scumpe. Așa notăm în special:

Grâu la 50,000 m.m. a trecut cu fl. 11—14; săcără la 3000 m. m. cu fl. 10,50—10,80; orzul la 3000 m. m. cu fl. 7,75—8,15; ovăsul la 3500 m. m. cu fl. 7,55—8,10; cuceruzul sâvîndut cu fl. 7,78—8,65 trecând la vre-o 5000 m. m. făină de astădată nă prea avut căutare. Păstăioanele trecură cum urmează; fasolea cu fl. 11—11,50 în teacă cu fl. 14—18; mazeră cu fl. 14—15; mălină cu fl. 8—8,25; sămână de cîneapă cu fl. 10,50—11 (toate per 100 chilograme); lănilă cu fl. 1,80—2,35 per chilogram.

Porcii au fost estini. In tîrg s-au aflat la 45,110, dintre cari din Ungaria de jos 4190, din România și Ardeal însă foarte puțini; unsoarea de porcă a trecut cu fl. 62 fără, și cu fl. 63 cu vas cu tot; slăină cu fl. 55; săcul cu fl. 44—45; spirul en gros cu fl. 35,50, en detail cu fl. 37,25.

Peile trecură cam slab; mai bun tîrg au avut peile de boul din Ardeal trecând cu fl. 160—165 per 102 dărabe; cele de cal trecură încă bînisor și adeca cu fl. 11,50—13 părăchea. Celelalte soiuri trecură parte ca mai înainte, parte însă și mai slab.

Estras din foia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitatii: în 20 Mai și 23 Iunie imob. moștenitorilor după Simion a lui Petru Trif din Vacă; în 24 Aprilie și 28 Mai imob. lui Ioan Pirva în Vacă (judec. cere. Baia de Criș); în 2 Aprilie imob. lui Avram Călugăr în Tataria (trib. Alba Iulia); în 5 Aprilie și 5 Mai imob. lui Cozman Licioiu în Răsina (trib. Sibiu); în 5 Aprilie imob. lui Iosif Simon în Uioara (judec. cere.); în 28 Aprilie și 31 Mai imob. lui Nicolae Nicula și ale moștenitorilor după Anghel Nicola în Hîrteșani (judec. cere. Baia de Criș); în 2 Aprilie imob. lui George Bortos în Tataria (trib. Alba Iulia); în 23 Aprilie și 4 Iunie imob. lui Petru Eheman în Agnita (judec. cere. Sighișoara); în 21 Aprilie și 21 Mai imob. Mariel Dan în Stoieni (trib. Dej); în 26 Aprilie și 26 Mai imob. lui Ioan Ciziriu în Cluj (trib.); în 5 Aprilie și 5 Mai imob. lui Sofron Banca și soții în Tichindeal (trib. Sibiu); în 1 Iunie și 2 Iulie imobilele lui George Mișet în Brad (judec. cere. Baia de Criș).

Ad Nr. 216 S.—ex 1879. 2—3

CONCURS.

La instituție diocesane gr. or. de teologie și pedagogie din Caransebeș sistemează-se un post de profesor pentru agronomie cu salariu anual de 600 fl. v. a. pentru ocuparea acestui post se scrie prin aceasta concurs cu terminul până la 13/25 Aprilie a. c. adecă până la Dumineca florilor.

Competenții pentru acest post au să se trimită la consistoriu diocesan gr. or. din Caransebeș petițiile instruite cu următoarele documente:

1. Atestat de boțez;
2. Atestate scolare despre studii gimnasiale, reale sau din scoalele cetățenești;
3. Atestate despre studiile de agronomie;
4. Atestate despre eventuala pracă făcută pe terenul agronomiei.

Caransebeș în 2/14 Martie 1880.

Episcopul diocesan:
Ioan Popasu.

Nr. 37. 3—3

CONCURS.

Devenind vacanță parochia de clasa a III Poiana cu filia Găcenișu presbiteratul Alba-Iulia, spre reintegrire aceleia conform ordinării consistoriale de dto 5 Februarie 1880 Nr. 384 prin aceasta se publică concurs cu terminul până la 1 Aprilie a. c. când totodată va fi și alegera.

Emolumentele sunt:

1. Dela 156 familii căte 20 litre cucerură în boabe sau grâu, sau 156 fl. v. a. în bani.

2. Dela 156 familii căte o q de lucru, cei săraci fără vite cu palma sau 40 crucerii, iară cei cu vite o q cu carul sau plugul sau 1 fl. v. a.

3. Până se va cumpăra o casă parochială se va plăti din casa biserică chiria anuală.

4. Venitul stolarului regulat în sindicul parochial ținut în 23 Septembrie 1879.

5. O porțiune canoniciă, care aduce la un an venit curat de 6 fl. v. a.

Toate aceste emolumente afară de jertfele indatinate dau o sumă de preste 326 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această parohie vacanță împreună cu filia au și asterne recursele lor conform statutului organic la subscrисul până la terminul sus indicat.

Alba-Iulia 22 Februarie 1880.

În contelegeru cu comitetul parochial.

Alesandru Tordosan m. p., ppresbiter gr. or. de Alba-Iulia.

Nr. 821. Epitr. 3—3

CONCURS.

Pentru edificarea unei locuințe pe gheteau din grădină așa numită Gerlitz, sub Nr. 3 strada Șeviș în Sibiu,

se publică prin aceasta o licitație minuendo.

Preliminarii speselor edificării este statutor cu 4077 fl. 10 cr.

Doritorii de întreprindere au a subșterne ofertele lor timbrate și provadă cu un vadiu de 10% consistoriului archidiocesan până la 15 Aprilie nouă.

Planul și condițiile se pot vedea în cancelaria oficiului cassei consistoriale.

Sibiu, 1/13 Martie 1880.

Consistoriul archidiocesan gr. or.

Sz. 937/1880 — szbiroi. 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de notar în comună mare Orlat se deschide concurs până inclusive 15 Aprilie a. c. st. n.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 400 fl. v. a. salariu anual, cuartier liber și 6 orgii lemne de foc sau un relut de lemne și cuartier 72 fl. v. a.

Doritorii vor avea și asterne rugăriile lor instruite în sensul art. de lege XVIII ex 1871 în termenul mai sus la pretorele cercului.

Săliște în 20 Martie 1880.

Pretorele cercual.

Nr. 693. Epitr.

[11] 2—3

Publicație de esărăndare.

La 22 Martie (3 Aprilie) a. c. 10 oare înainte de ameađi se va esărăndă prin licitație publică la casa parochială gr. or. din Turda făneful numit „Lobodas” așezat pe hotarul Turiei sub Nr. top. 5546 a) b) în mărime de 106 jugeri și 212 stângini pătrăti pe 3 ani de gîle, începând dela 24 Aprilie a. c. la cel ce va da mai mult.

Prețul de esciamare e 300 fl. din care 10% sunt a se depune ca vadiu înainte de licitare. Oferte în scris sigilate se primește numai până la deschiderea licitației. Condițiile esărăndării se vor putea vedea la casa parochială gr. or. din Turda, sau în cancelaria archidiocesană din Sibiu.

Sibiu, 1/13 Martie 1880.

Consistoriul archidiocesan gr. or.

Director de moșie.

Un agricultor german ofere serviciile sale ca director de moșie în România. Densul a absolvat studiile agricole cu succes bun, a funcționat 7 ani în calitate de profesor la un institut agricol în Transilvania, ear în curs de 13 ani și-a insușit experiențe practice ca conducătorul de moșie parte în Germania parte la institutul amintit, cunoasce limba română și franceză și se poate recomanda prin cele mai bune testimoni.

Ofertele se pot adresa lui Demetru Comșa, profesor de agric-

ultură din Sibiu.

De același autor se afă sub presă și va apărea în anul acesta:

cultură în Sibiu, sau direcția în institutul agricol în Mediaș (Transilvania).

[12] 2—3

FĂBRICĂ de cipici și de cisme

a lui

Imre Temesvári

in Budapesta strada Kerepesi Nr. 11. Venderea cu ridicata (toplamă) și cu măruntul.

Recomandă pentru dame:

Păpuci de casă de lasting sau pele cu țesături elegante 1,20

Păpuci pentru stradă din lasting, sau pele cu țesături elegante . . . . . 2.

Cipici regata de inciată cu cărămidă, din lasting sau pele, fără coadă . . . . . 3.

Cipici cu elastică înaltă de 20 centimetri, din lasting sau pele, fără coadă 3,60

Pentru bărbăți:

Cipici regata, din piele de căpriori sau chigrin cu talpa groasă 3,80

Cipici regata din piele de manuș, sau lac, cu marginea grosă a talpei 4,20

Cipici cu elastică din piele, sau piele de vîtel, cu talpile după, printre, sau cu surpuiri . . . . . 4.

Alese din calitatea cea mai bună 4,60

Cisme 50—60 centimi, înalte, de ictuță cu talpa după, printre triplă și cu surpuiri . . . . . 9.

In fine tot felul de cipici pentru băieți, fete, și copii cu prejulile cele mai estetice ale fabricii.

Comandele se vor efectua prompt cu Nachnamen, sau dacă se trimite prejul. Lurerile neconvenabile se schimbă bucuros, liste de prejuri mai detaliate se trimite gratis și franco.

■■■ Campionilor cu ridicata rabat însemnat. ■■■

Catechetica bisericei dreptcreștinăcescă rezăritene

compusă de protopopul

Ioan Stefanelli,

doctoare la facultatea teologică a universității din Cernăuți.

Opul cuprinde toate principiile și regulile relative la alegoria, înșiruire, prelucrare și propunere materialelor catechetice din religiunea creștină, istorică învățămîntului catechetice, credințele doamnei Iisus și păină în dilele noastre, literatura ramului acestuia și învățările practice ca model de compunere catechetice pentru scoala și biserică și este menit mai atât pentru a manual pentru păstări sufletești la elucrarea temelor catechetice în institute teologice, apoi și ca manual pentru păstări sufletești la elucrarea temelor catechetice pentru conferințele pastorale.

Prețul pentru Austro-Ungaria 5 fl. România 13 franci.

De același autor se apără:

Catechesă

tratând

Istoria biblică a Testamentului vechi,

Manual pentru catechetice și învățătorii scoalelor poporale, pentru păstorii sufletești la catechizările preseice în biserică, pentru candidații de învățători și pentru educatori și amici junimii.

Tomul I.

Prețul pentru Austro-Ungaria 5 fl. România 13 franci.

Dela același autor se afă sub presă și va apărea în anul acesta:

Catechesă

tratând

Istoria biblică a Testamentului nou și faptele săntilor apostoli.

Cu adăos i istorie și o geografie scurtă a Palestinei și a periori săntilor scripturi.

Tomul II.

[10] 2—6 Editorul

Tipografia eredei de Closius,

Sibiu.

Înpletitoră cu mașină.

Acuînd prin cumpărare total meu N. Simion negoțial de impletitoră cu cinci mașini, mai naînte Th. Tontsch, strada Cismădiei Nr. 23 și învățără foarte bine impletitor cu mașină, me recomand și a confecționa (fabrica) **ciorapi femeiesc și bărbătesc** (de totă mărimea și coloarea — fără cusătură, lucrată cu măna, din lână, bumbac, ajă sau metășă); mai departe **gamașă, veste femeiesc, cingărori, haine de copii, plăpome, fuste, saluri, tulpanuri** etc. etc.

Primesc și **ciorapi purtați** spre ai repara și recomand totodată depositul meu de marfă gata.

Emilia Simion,

Sibiu,
strada Cismădiei Nr. 23 (odinioară coroana ung.), curtea 2, etajul I.

■■■ Vândare de mașine de impletitor față de Dresden, de construc-

țiunea ea mai nouă. (Cumpărătorii de mașine de impletitor, la dorință, primesc instrucțiunea gratuită).

■■■ Comandele din afară se vor efectua foarte prompt și estin.